

HELYNÉVMUTATÓ

Alsócernáton (Cernat): 361
 Alsóilosva (Ilișua): 357
 Alsójára (Iara): 361
 Angyalos (Angheluș): 269
 Ankara: 29
 Aporháza: 366
 Arad: 23, 85, 147, 149, 164, 165, 287
 Athén: 92
 Avasfelsőfalu (Negrești-Oaș): 165
 Ákosfalva (Acățari): 266
 Árkos (Arcuș): 352
 Baca (Bața): 260
 Bács/Kisbács (Baciu): 358
 Bádok (Badoc): 361
 Balavásár (Bălăușeri): 266
 Bálványosvárnya (Unguraș): 169
 Bánffyhunyadi (Huedin): 49, 172, 174, 362
 Barlafalu (Borlești): 165
 Belényes (Beiuș): 40
 Bere (Berea): 366
 Bereck (Bretcu): 100
 Berezstelke (Breaza): 261
 Bern: 28
 Beszterce (Bistrița): 73, 89, 185, 235, 238, 240, 242, 248, 261, 276, 339
 Bethlen (Beclean): 357, 360
 Bikal (Magyar-) (Bicălatu): 362
 Bikszád (Bixad): 165
 Botfalva (Bod): 264, 270
 Bögöz (Mugeni): 266
 Bölön (Belin): 42
 Bözöd (Bezid): 266, 267
 Brassó (Brașov): 39, 46, 47, 66, 68, 74, 234, 270, 271, 276, 287, 308
 Budapest: 28, 32, 41, 99, 103, 104, 106, 131, 147, 149, 155, 156, 160, 161, 201, 203, 221
 Bukarest (București): 20, 21, 28, 31, 32, 35, 37, 38, 45, 49, 51, 52, 53, 60, 62, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 75, 76, 78, 85, 88, 89, 91, 92, 93, 95, 98, 99, 100, 102, 104, 106, 119, 125, 126, 128, 129, 130, 132, 138, 139, 144, 145, 146, 148, 150, 151, 176, 185, 186, 200, 210, 220, 222, 229, 233, 234, 242, 245, 259, 267, 270, 272, 276, 281, 284, 287, 288, 289, 290
 Cegléd: 35
 Csákiágorbó (Gîrbău): 169
 Csekefalva (Cechești): 266
 Csicsókeresztúr (Cristești Ciceului): 260
 Csicsómihályfalva (Ciceu-Mihăiești): 260
 Csikcsatóság (Cetățuia): 271
 Csikdánfalva (Dănești): 356, 357
 Csíkkarcfalva (Cîrța): 357
 Csíkkozmás (Cozmaș): 353, 358
 Csíkmadaras (Mădăraș): 357
 Csikmenaság (Armășeni): 362
 Csíkszentdomokos (Sîntdominic): 48, 49, 356, 365
 Csíkszentimre (Sîntimbru): 271
 Csíkszentkirály (Sîncrăeni): 271
 Csíkszentlélek (Lelicieni): 355
 Csíkszentmárton (Sînmartin): 364
 Csíkszentsimon (Sînsimion): 271, 272, 277, 363
 Csíkszereeda (Miercurea Ciuc): 36, 48, 129, 240, 272, 274, 276, 279, 319, 354, 355, 361
 Csíkszőgöd (Jigodin): 271, 272
 Debrecen: 75, 79, 103, 245, 281
 Déda (Deda): 276
 Dés (Dej): 39, 40, 75, 100, 169, 170, 235, 240, 242, 247, 257, 259, 260, 265, 273, 276, 279, 319
 Désakna (Ocna Dejului): 242
 Dicsőszentmárton (Târnăveni): 23
 Dipse (Dipșa): 261, 280
 Disznajó (Vălenii de Mureș): 261, 280
 Doboka (Dăbica): 357, 360
 Egeres (Aghires): 42, 49, 194, 237, 277, 359
 Erdőd (Ardud): 166, 167, 287, 366
 Erdőszentgyörgy (Sîngeorg de Pădure): 265, 266, 277
 Érmihályfalva (Valea lui Mihai): 163, 164, 165
 Érmindszent (Mesentea/Ady Endre): 74, 366
 Érszentkirály (Eriu-Sîncrai): 74
 Farnas (Sfăraș): 362
 Fejérd (Feiurdeni): 357, 359, 361, 362, 363, 364
 Felek (Feleacu): 62
 Felőr (Uriu): 260
 Felsőbánya (Baia Sprie): 243
 Felsőboldogfalva (Feliceni): 266
 Felsőrákos (Racoș): 267
 Felsőszopor (Supuru de Sus): 169
 Felsőtök (Tioclu de Sus): 360
 Focșani: 30, 44
 Földvár (Feldioara): 43, 44, 45, 74, 97, 365, 367
 Gagy (Goagiu): 266
 Galacfalva (Galați): 261, 280
 Gyalakuta (Gialacuta): 266
 Gyanta (Gînta): 49
 Gyergyóbékás (Becaș): 48
 Gyergyócsomafalva (Ciumani): 185, 191
 Gyergyódámuk (Damuc): 48
 Gyergyószárhegy (Lazareia): 277
 Gyergyószentmiklós (Gheorgheni): 185, 191, 355, 358

Gyergyótölgyes (Tulgheș): 48
 Györgyfalva (Gheorghieni): 63, 340, 361, 364
 Gyulafehérvár (Alba Iulia): 43, 45, 127, 128, 138, 139, 201, 310
 Hadad (Hodod): 168, 243
 Halmi (Halmeu): 167
 Harina (Herina): 261, 280
 Havadtó (Viforoasa): 266
 Homoród (Homorod): 165
 Homoródszentmárton (Mărtiniș): 266
 Homoródszentpál (Sînpaul): 266
 Ipp (Ip): 46, 50
 Ivácskó (Necopoi): 165
 Kadács/Nagykadács (Cădăciu Mare): 266
 Kairó: 29
 Kajántó (Chinteni): 72
 Kákova/Aranyosivánfalva (Kakova): 361
 Kalotaszentkirály (Zam-Sîncrai): 362
 Kápolnásfalva (Căpîlnița): 273
 Kecskemét: 35
 Kelemtelke (Călimănești) 266
 Kendilóna (Luna de Sus): 357
 Kerlés (Chiraleș): 260, 261
 Kézdivásárhely (Tîrgu Secuiesc): 269
 Kide (Chidea): 358
 Királyháza: 283
 Kishalmagy (Hălmăgel): 49
 Kispetri (Petrinzel): 46, 359
 Kisterebes (Turulung Vii): 72
 Kolozsnagyvida (Viile Tecii): 261
 Kolozsvár (Cluj): 20, 22, 23, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 84, 86, 87, 91, 93, 94, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 117, 126, 127, 128, 132, 136, 137, 139, 145, 146, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 161, 163, 169, 170, 172, 174, 175, 176, 194, 196, 197, 198, 206, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 226, 229, 230, 231, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 244, 245, 246, 247, 248, 251, 256, 257, 259, 265, 268, 273, 274, 276, 277, 279, 293, 294, 299, 300, 306, 307, 319, 321, 322, 323, 324, 325, 329, 332, 334, 336, 338, 339, 344, 350, 358, 359, 364, 366, 367
 Komolló (Comolău): 45
 Kovászna (Covasna): 129, 138
 Kozárvár (Cuzdriroara): 260
 Köpec (Căpeni): 269
 Kőrispatak (Crișeni): 269
 Középpajta (Aita Medie): 269, 348
 Krasznabétek (Beltiug): 165, 166, 169, 292, 366
 Krasznásándorfalu (Șandra): 366, 367
 Krasznaterebes (Terebești): 287
 Lemberg: 88
 Lemhény (Lemeni): 100, 269
 Lisszabon: 28
 London: 25, 29, 33
 Madéfalu (Siculeni): 264, 272, 276
 Madrid: 28
 Magyarderzse (Dirja): 360, 362
 Magyarfenes (Vlaha): 340
 Magyarlóna (Luna de Sus): 361
 Magyarpalatka (Palatca): 360
 Magyarremete (Remetea): 49
 Magyarvalkó (Văleni): 340
 Magyarzsombor (Zimbor): 358
 Máramarossziget (Sighetu Marmatiei): 40, 75, 87, 88, 97, 233, 235, 240, 243, 244, 247, 297, 298, 303, 304, 305
 Margitta (Marghita): 163, 164, 169
 Maroshévíz (Toplița): 73
 Marosszentgyörgy (Sîngeorg de Mureș): 262
 Marosvásárhely (Târgu Mureș): 23, 41, 42, 43, 60, 64, 66, 67, 73, 75, 77, 84, 89, 93, 96, 176, 179, 194, 234, 236, 240, 243, 244, 246, 247, 261, 262, 263, 264, 265, 273, 274, 276, 279, 319, 338, 342
 Marosvécs (Brâncoveniștii): 72
 Mátészalka: 282
 Medgyes (Mediaș): 265
 Miklósvar (Micloșoara): 269
 Mikóújfalva (Micfalău): 269
 Moszkva: 20, 26, 32, 33, 41, 51, 53, 79, 81, 86, 87, 88, 92, 101, 147, 149, 200, 201, 202, 204, 215, 230, 232, 233, 249, 281, 295, 307, 319
 Nagybánya (Baia Mare): 40, 75, 89, 165, 167, 235, 236, 243, 246, 248, 265, 276, 284, 288, 319
 Nagydevecser (Diviciorii Mari): 361
 Nagyenyed (Aiud): 43
 Nagyernye (Ernei): 262
 Nagyiklód (Iclodu): 53, 360
 Nagykároly (Carei): 23, 45, 163, 166, 169, 170, 235, 244, 247, 248, 286, 287, 288, 291, 366
 Nagysármás (Sărmașu): 265
 Nagysomkút (Șomcuta Mare): 166, 167
 Nagyszalonta (Salonta): 163
 Nagyszeben (Sibiu): 53, 61, 105, 145, 146, 160, 200, 239, 291
 Nagyszokond (Socond): 366
 Nagyvárád (Oradea): 23, 35, 40, 41, 46, 51, 62, 71, 74, 75, 85, 129, 138, 147, 148, 149, 150, 162, 163, 164, 165, 194, 236, 240, 242, 246, 247, 276, 277, 290
 Naszód (Nasăud): 319
 Néma (Nima): 358
 Nyárádszereeda (Miercurea Nirajului): 266
 Nyikómalomfalva (Morăreni): 266

REZUMAT Autonomiști și centraliști

Oltszem (Olteni): 269
Ördögkeresztúr (Cristorel): 72, 306
Ördögkút (Treznea): 46, 50
Ördögösfüzes (Fizeșu Gherlii): 359, 360, 363
Páncélseh (Panticeu): 358
Parajd (Praid): 277
Patakfalva (Văleni): 266
Poroszló: 290
Püspökladány: 164
Recsenyéd (Rareș): 266
Retteg (Reteag/Petru Rareș): 260
Rugonfalva (Rugănești): 266
Sajómagyaros (Șieu-Măghieruș): 273, 280
Sajósárvár (Șirioara): 260
Sajóudvarhely: (Șieu-Odorhei): 260, 280
San Francisco: 99
Sarkad: 85
Sarmaság (Șarmășag): 168, 169
Sáromberke (Dumbrăvioara): 262
Sárpatak (Șarpotoc): 262
Segesvár (Sighișoara): 276
Sepsibükkszád (Bicșad): 297, 270, 271
Sepsiszentgyörgy (Sfântu Gheorghe): 36, 40, 47, 74, 75, 129, 269, 274, 319, 348, 349, 352
Siménfalva (Șimionești): 266
Somkerék (Sintereag): 260, 273
Szakasz (Rătești): 366
Szalárd (Salard): 99
Szamosfalva (Someșeni): 62
Szamosújvár (Gherla): 242, 256, 257, 258, 259, 277
Százajta (Aita Seacă): 44, 47, 48, 50, 144, 194, 348, 349, 352
Szászfenes (Florești): 358, 360, 361, 363
Szászekece (Lechința): 260, 261, 280
Szászrégen (Reghin): 35, 46, 72, 74, 186, 189, 243, 261, 263, 264, 339
Szászszejtjakab (Siniacob): 260
Szászsombor (Jimbor): 358
Szatmárhegy (Viile Satu Mare): 166, 167
Szatmárnémeti (Satu Mare): 23, 40, 45, 73, 75, 78, 165, 166, 167, 235, 240, 243, 244, 246, 247, 276, 282, 283, 286, 287, 290, 291
Székelyhid (Săcuieni): 163, 366
Székelykeresztúr (Cristuru Secuiesc): 266, 267, 279
Székelyszentmihály (Mihăileni): 266
Székelyudvarhely (Odorheu Secuiesc): 73, 75, 84, 235, 240, 248, 266, 267, 269, 273, 274, 276, 277, 319
Székelyvaja (Vălenii): 266
Szentábrahám (Avrămești): 266
Szentegyházfalva (Vlahița): 273
Szentivánlaborfalva (Sintionlunca): 269
Szentkeresztbánya (Vlahița): 277

Szentlélek (Bisericani): 266
Szentmihály (Mihai Viteazu): 354
Széplak (Bunești): 360
Szeretfalva (Sărățeni): 273, 280
Szilágycseh (Cehu Silvaniei): 167, 243, 365
Szilágypanit (Panic): 360
Szilágyosmlyó (Șimleu Silvaniei): 36, 169, 170, 243, 367
Szolyva: 289
Szombathely: 56
Szováta (Sovata): 45, 277
Sztána (Stana): 163
Szurduk (Surduc): 169, 237, 246
Târgu-Jiu: 43, 44, 45, 97
Tasnád (Tașnad): 74, 166, 168
Teke (Teaca): 261, 339
Temesvár (Timișoara): 127, 239, 287
Tihó (Tihău): 169
Tiszapüspöki: 290
Torda (Turda): 23, 40, 45, 53, 62, 63, 101
Tordaszentlászló (Săvădisla): 299, 340
Tusnádfalu (Tușnad): 271
Túrterebes (Turulung): 72
Ungvár: 88, 233
Vajdaszentivány (Voivodeni): 261
Válaszút (Răscruci): 361
Váralmás (Almașu): 46, 359, 360
Vargyas (Varghiș): 266
Várkudu (Coldău): 260
Vásárosnamény: 282
Washington: 25, 32, 33
Zilah (Zalău): 40, 168, 169, 170, 186, 189, 240, 243, 276, 360
Zsibó (Jibou): 168, 169, 237, 243, 276

Soarta, statutul Ardealului a însemnat în decursul secolului al XX-lea mai mult decât un potențial conflict româno-ungar și mai mult, decât un focar regional de *tensiuni*. Deciziile care i-au stabilit apartenența – fie că a fost vorba de schimbarea *statu-quoului*, fie că a fost vorba de restabilirea *statu-quoului* ante bellum, au reflectat întotdeauna și raportul de forțe dintre marile puteri europene, urmând regulat împlinirea voinței politice a respectivei mari puteri, care juca tocmai rolul dominant în spațiu, la un anume moment dat. Variantele formale politico-istorice ale acestei voințe politice „s-au realizat conform logicii decizionale a pricipiului: *ori-ori* (*Gyarmati*, 1997. 457), adică teritoriul sau o parte a teritoriului era atribuit *ori* României *ori* Ungariei. Numai că în Transilvania – chiar dacă periodic și într-o măsură variabilă – mulți judecau pe baza principiului „Ardealul să revină ardelenilor”, adică națiunile conlocuitoare (unguri, români, germani), ele singure ar trebui să decidă asupra destinului lor, nu bunul plac al marilor puteri.

În timpul celui de al doilea război mondial o parte dintre specialiștii anglo-saxoni și sovietici care pregăteau pacea înclinau către posibilitatea creării după război a unui *stat independent* Transilvan. În proiectele de specialitate americane și britanice Ardealul independent a fost conceput întotdeauna ca parte a unei confederații mai largi, est sau central europene. Din partea sovietică însă planul Ardealului independent a fost susținut doar până în vara anului 1944, deoarece „controlul asupra noului stat ar fi oferit posibilitatea exercitării unor presiuni atât asupra Ungariei cât și asupra României” (Zeidler– L. Balogh, 2002. 57-58). Proiectul unui Ardeal independent a fost scos de pe ordinea de zi abia când s-a realizat cu succes desprinderea României de tabăra fascistă.

Lovitura de stat regală din București, săvârșită la 23 august 1944 (numită de contemporani „saltul României”) a creat o nouă stare de lucruri nu numai din punct de vedere al politicii militare est-europene, dar și din punctul de vedere al situației populației din Ardealul de Nord. Români se arătau bucușoși de cotitură și își puneau mari speranțe în cele ce urmau să se petreacă. În schimb populația ungurească, datorită stării de război instaurate între Ungaria și România și datorită apariției jandarmeriei române după retragerea administrației ungare, a fost cuprinsă de îngrijorare. Din păcate autoritățile de la București, apelând la prevederile convenției de armistițiu din 12 septembrie, au dispus internarea în masă a ungarilor din Ardealul de Nord. (doc. nr. 2.) Numai că s-au aplicat *etalioane duble*, români n-au fost internați – împotriva faptului că și aceștia erau cetățeni maghiari – deci și aceștia făceau parte din populația unei „țări inamice”, asemeni ungarilor conlocuitori. Bărbații unguri (în unele cazuri și copii și femei) au fost deportați la Feldioara și în alte lagăre de internare, unde la sfârșitul anului 1944 și începutul lui 1945 s-a înregistrat o mortalitate în proporție de masă.